

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RAPPORT VAN BEVINDINGEN

Kwaliteitsonderzoek bij

Poseidon

Plaats : Amsterdam
BRIN-nummer : 30BB
Onderzoeksnummer : 125517
Datum schoolbezoek : 5 maart 2012
Rapport vastgesteld te Utrecht op 10 april 2012

Inhoud

1	Inleiding 5
2	Bevindingen 7
3	Toezichtarrangement 13

1 Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs heeft op 5 maart 2012 een onderzoek uitgevoerd op basisschool Poseidon naar aspecten van de kwaliteit van het onderwijs en de naleving van wet- en regelgeving. De aanleiding voor dit onderzoek was het volgende.

De Poseidon is een startende school en aan de school moest nog een toezichtarrangement worden toegekend.

Scholen waarvoor de inspectie geen risicoanalyse kan opstellen omdat geschikte opbrengstgegevens ontbreken, worden in principe om de twee jaar bezocht. Het doel van dit onderzoek is eventuele tekortkomingen in de kwaliteit van het onderwijs op de school vast te stellen.

Onderzoeksopzet

Het onderzoek bestond uit de volgende activiteiten:

- Een controle van de aanwezigheid van de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan bij de inspectie.
- Een toets op de aanwezigheid van informatie over enkele wettelijke verplichte onderdelen in de schoolgids, het schoolplan en het zorgplan.
- Een controle op de onderwijstijd die de school heeft gepland.
- Onderzoek en analyse van documenten en gegevens over de school die bij de inspectie aanwezig zijn.
- Analyse van documenten die betrekking hebben op zelfevaluatie-activiteiten van de school en van andere documenten die de school voorafgaand aan het schoolbezoek heeft toegestuurd, te weten het Activiteitenplan Cyclisch opbrengstgericht werken, Zorgplan 2011-2015 en Handboek kwaliteitszorg Basisschool Poseidon.
- Schoolbezoek, waarbij in een aantal groepen de onderwijspraktijk is geobserveerd door het bijwonen van lessen Nederlandse taal en rekenen en wiskunde. Deze lesbezoeken vonden plaats in de groepen 1/2, 2/3 en 4/5.
- Gesprekken met de directie over de kwaliteit van de indicatoren.
- Een gesprek met leraren.
- Een eindgesprek met de directie en een vertegenwoordiging van het bestuur, na afloop van het schoolbezoek.

Tijdens het onderzoek beoordeelde de inspectie indicatoren van de volgende aspecten: Onderwijsleesproces, Zorg en begeleiding en Kwaliteitszorg.

Toezichtkader

De inspectie heeft zich bij haar onderzoek onder andere gebaseerd op het Toezichtkader po/vo 2011 en de notitie Analyse en waarderingen van opbrengsten primair onderwijs. Beide documenten zijn te vinden op www.onderwijsinspectie.nl.

Opbouw rapport

In hoofdstuk 2 staan de bevindingen uit het onderzoek naar de onderwijskwaliteit en de wettelijke vereisten. Dit wordt gevolgd door een beschouwing waarin het oordeel van de inspectie wordt toegelicht en waar mogelijk de schoolontwikkeling in samenhang wordt beschreven. Hoofdstuk 3 geeft het toezichtarrangement weer.

2 Bevindingen

2.1 Kwaliteits- en nalevingsprofiel

In onderstaande tabellen vermeldt de inspectie welke indicatoren in dit onderzoek zijn betrokken en tot welke bevindingen het onderzoek heeft geleid. De nummering in de tabellen verwijst naar het volledige waarderingskader primair onderwijs 2011. Indicatoren die bij een kwaliteitsonderzoek de doorslag geven of een school (zeer) zwak is, de zogeheten normindicatoren, zijn gemarkeerd met een asterisk. Voor een overzicht van alle normindicatoren zie het Toezichtkader po/vo 2011 op www.onderwijsinspectie.nl. De bevindingen zijn weergegeven in de vorm van een score. De score geeft aan in welke mate de betreffende indicator gerealiseerd is.

Legenda:

1. slecht
2. onvoldoende
3. voldoende
4. goed
5. niet te beoordelen (alleen bij opbrengsten)

In verband met het programmatisch handhaven heeft de inspectie daarnaast enkele controles uitgevoerd op bepaalde wettelijke voorschriften. Of de school wel of niet voldoet aan deze wettelijke vereisten wordt tot uitdrukking gebracht met de score 'ja' of 'nee'.

Kwaliteitsaspect 1 Opbrengsten	1	2	3	4	5
1.1 * De resultaten van de leerlingen aan het eind van de basisschool liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
1.2 * De resultaten van de leerlingen voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde tijdens de schoolperiode liggen ten minste op het niveau dat op grond van de kenmerken van de leerlingenpopulatie mag worden verwacht.					●
Kwaliteitsaspect 2 Leerstofaanbod	1	2	3	4	
2.1 * Bij de aangeboden leerinhouden voor Nederlandse taal en rekenen en wiskunde betreft de school alle kerndoelen als te bereiken doelstellingen.				●	
2.2 * De leerinhouden voor Nederlandse taal en voor rekenen en wiskunde worden aan voldoende leerlingen aangeboden tot en met het niveau van leerjaar 8.				●	
2.4 * De school met een substantieel aantal leerlingen met een leerlinggewicht biedt bij Nederlandse taal leerinhouden aan die passen bij de onderwijsbehoeften van leerlingen met een taalachterstand.				●	
Kwaliteitsaspect 3 Tijd	1	2	3	4	
3.1 De leraren maken efficiënt gebruik van de geplande onderwijstijd.				●	

Kwaliteitsaspect 5 Didactisch handelen				
	1	2	3	4
5.1 * De leraren geven duidelijke uitleg van de leerstof.				●
5.2 * De leraren realiseren een taakgerichte werksfeer.				●
5.3 * De leerlingen zijn actief betrokken bij de onderwijsactiviteiten.			●	

Kwaliteitsaspect 6 Afstemming				
	1	2	3	4
6.1 De leraren stemmen de aangeboden leerinhouden af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.2 De leraren stemmen de instructie af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.3 De leraren stemmen de verwerkingsopdrachten af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	
6.4 De leraren stemmen de onderwijstijd af op verschillen in ontwikkeling tussen de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 7 Begeleiding				
	1	2	3	4
7.1 * De school gebruikt een samenhangend systeem van genormeerde instrumenten en procedures voor het volgen van de prestaties en de ontwikkeling van de leerlingen.			●	
7.2 De leraren volgen en analyseren systematisch de voortgang in de ontwikkeling van de leerlingen.			●	

Kwaliteitsaspect 8 Zorg				
	1	2	3	4
8.1 De school signaleert vroegtijdig welke leerlingen zorg nodig hebben.			●	
8.2 Op basis van een analyse van de verzamelde gegevens bepaalt de school de aard van de zorg voor de zorgleerlingen.			●	
8.3 * De school voert de zorg planmatig uit.		●		
8.4 De school evalueert regelmatig de effecten van de zorg.			●	

Kwaliteitsaspect 9 Kwaliteitszorg				
	1	2	3	4
9.1 De school heeft inzicht in de onderwijsbehoeften van haar leerlingenpopulatie.			●	
9.2 De school evalueert jaarlijks de resultaten van de leerlingen.			●	
9.3 De school evalueert regelmatig het onderwijsleerproces.			●	
9.4 De school werkt planmatig aan verbeteractiviteiten.			●	
9.5 De school borgt de kwaliteit van het onderwijsleerproces.			●	
9.6 De school verantwoordt zich aan belanghebbenden over de gerealiseerde onderwijskwaliteit.			●	

Naleving wet- en regelgeving			ja	nee
NT1a	De inspectie is in het bezit gesteld van de geldende schoolgids (art. 16, lid 2 en 3, WPO).		●	
NT1b	In de schoolgids is informatie opgenomen over standaard gecontroleerde onderdelen (art. 13 WPO)		●	
NT2a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende schoolplan (art. 16, lid 1 en 3, WPO)		●	
NT2b	In het schoolplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 12 WPO).		●	
NT3a	De inspectie is in het bezit gesteld van het geldende zorgplan (art. 19, lid 3, WPO).		●	
NT3b	In het zorgplan is informatie opgenomen over een of meer standaard gecontroleerde onderdelen (art. 19, lid 2, WPO).			●
NT4a	Er is voldoende onderwijstijd geprogrammeerd om te kunnen voldoen aan de daarvoor gestelde minima (art. 8, lid 7 onder b, WPO).		●	
NT4b	Er is maximaal zevenmaal een onvolledige schoolweek geprogrammeerd voor de groepen 3 t/m 8 (artikel 8, lid 7 onder b, WPO).		●	

2.2 Beschouwing

Algemeen beeld

Het kwaliteitsprofiel van de Poseidon laat een overwegend positief beeld zien. De startende school heeft een klein en bevolgen team dat met veel elan werkt aan de schoolontwikkeling. De directie besteedt vanuit een opbrengstgerichte visie aandacht aan de kwaliteitszorg en als belangrijk onderdeel daarvan aan de teamontwikkeling en deskundigheidsbevordering. De beleidsafspraken worden tussentijds vastgelegd en geborgd. Ook vinden er regelmatig klassenconsultaties plaats om vanuit een gemeenschappelijke visie op onderwijs een degelijke basis te leggen en geleidelijk het onderwijsconcept (Dalton en Nieuwe Media). De inspectie is positief over de kwaliteit van de leraren. Zij slagen er in om een uitnodigend en gestructureerd leerklimaat te realiseren en dragen de lesstof op een heldere manier over. Een aspect dat nog om verdere ontwikkeling vraagt is de planmatige leerlingenzorg. De groepsplannen waarmee de school werkt bieden wel een goed handvat voor de differentiatie binnen de klas, maar deze plannen zijn niet toereikend voor leerlingen die aanvullend individuele zorg nodig hebben. Voor deze leerlingen zal de school ook een handelingsplan op moeten stellen.

Hieronder licht de inspectie de oordelen nader toe, waarbij zij eerst kort stil staat bij de uitgangssituatie van de school.

Toelichting

Uitgangssituatie

De Poseidon is een nieuwe basisschool op IJburg. De school heeft nu 95 leerlingen verdeeld over vier groepen. De leerlingpopulatie is evenwichtig samengesteld (13% gewichtenleerlingen) en vormt een mooie afspiegeling van de wijk. Het team bestaat naast de meerschoolse directeur, uit een locatiedirecteur en vier leraren.

De school is aspirant lid van de Nederlandse Dalton Vereniging en zal de komende twee jaar gebruiken om de Daltonprincipes (drie pijlers: verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en succesvol samenwerken) verder uit te werken. Naast Dalton wil de school zich profileren op het vlak van Nieuwe Media.

De Poseidon is nu nog gehuisvest in een tijdelijk gebouw, dat zij deelt met een andere basisschool, maar er wordt voorzien in nieuwbouw. Als de bouw volgens plan verloopt kan de school in augustus 2013 starten in haar nieuwe gebouw.

Opbrengsten

Basisschool Poseidon heeft als startende school nog niet genoeg opbrengstgegevens. Dit is ook de reden dat de inspectie de eind- en tussenopbrengsten van de Poseidon nog niet kan waarderen. De school heeft namelijk nog geen bovenbouwgroepen (6, 7 en 8). Verder zijn de meeste leerlingen in de groepen 3 tot en met 5 tussentijds ingestroomd.

Aanbod

De school heeft voor alle vakgebieden moderne methoden die aan de kerndoelen voldoen. Zij participeert ook in de pilot referentieniveaus, waarbij de tussendoelen in beeld worden gebracht en leerlingen een bij hen passend aanbod krijgen. De school heeft met name in de hogere groepen (middenbouw) relatief veel leerlingen met een achterstand in woordenschat. De leraren besteden daar gerichte aandacht aan, maar het schoolbeleid op dit vlak moet nog worden vastgelegd. Verder is het van belang om het beleid op het vlak van de meerbegaafde leerlingen verder uit te lijnen en vast te leggen. Naast de basisvaardigheden taal en rekenen/wiskunde besteedt de school aandacht aan de brede ontwikkeling, zoals de sociale competenties en onderwerpen in het kader van burgerschap en sociale cohesie (o.a. excursies in het kader van kennismaking met andere religies).

De lessen

De inspectie is positief over het pedagogisch klimaat in de school. De leraren en leerlingen gaan op een vriendelijke en ontspannen manier met elkaar om. De afstemming en het klassenmanagement is ook voldoende, waarbij de inspectie opmerkt dat zij ook een paar 'good practices' heeft gezien. Er wordt door alle leraren planmatig en doelgericht gewerkt. Dit blijkt onder andere uit de manier waarop de leraren de opbrengsten van de leerlingen volgen en analyseren en hun aanbod hierop afstemmen. De leraren evalueren ook tussentijds of de leerlingen wel voldoende profiteren van het aanbod c.q. de gestelde doelen halen. Als blijkt dat dit niet het geval is, reflecteren de leraren ook op hun eigen handelen en stellen hun aanpak c.q. groepsplan op basis van deze evaluatie bij. De eerste elementen van het Daltonconcept zijn zichtbaar in het planbord bij de kleuters en de takenkaart van leerlingen. Leerlingen worden ook gestimuleerd om hun eigen (reken)werk na te kijken.

Zorg en begeleiding

Het accent van de begeleiding ligt vooral op de preventieve zorg en het handelingsgericht werken in de klas. Dit doet de school door nauwgezet de resultaten te analyseren, doelen te stellen, de ontwikkelingsvoortgang te monitoren en op basis hiervan aanpassingen te doen in het groepsplan. Leerlingen die daarvoor in aanmerking komen (bijvoorbeeld leerlingen met hardnekkige lees- of rekenproblemen) kunnen extra ondersteuning krijgen in de vorm van RT. Deze zorg wordt op school verzorgd door een externe deskundige. Deze remedial teacher stelt in principe voor elke leerling die extra zorg krijgt een behandelplan op en stemt de aanpak af met de leerkracht. De inspectie heeft wat slordigheden vastgesteld in de behandelplannen en wijst op het belang van een inhoudelijke check door de leerkracht, omdat de school eindverantwoordelijkheid draagt voor de kwaliteit van de plannen c.q. de zorg die geboden wordt, ook al is de uitvoering bij externen belegd.

Verder is het nodig dat de school haar beleid op het punt van de planmatige zorg aanscherpt. Het gaat dan om de kortdurende, curatieve zorg voor de risico- of zorgleerlingen, waarvoor de groepsplannen te weinig specifiek zijn. Daarnaast bestrijken de groepsplannen ook een te lange periode om een handvat te bieden voor de individuele zorg, met name ten aanzien van de planning en verantwoording.

De definitie die de school hanteert voor een zorgleerling is ruim (van A+ t/m E- en leerlingen waarbij de ontwikkeling stagneert). In de plannen van de school (speerpunt zorg en begeleiding activiteitenplan/zorgplan) staat niet helder omschreven in welke gevallen de school een individueel handelingsplan opstelt en/of in welke gevallen kan worden volstaan met een aanvullende beschrijving in het groepsplan. Voor een leerling die in aanmerking komt voor kortdurende, curatieve zorg is het nodig om een concrete hulpvraag te formuleren en op basis daarvan de doelen te bepalen met hiervan afgeleid de zorgaanpak. Dit is ook nodig om achteraf te kunnen bepalen of de zorg voldoende effectief is geweest. De school moet ook kunnen aantonen dat de zorg gepland en gerealiseerd is. Een heldere omschrijving van het zorgbeleid op dit punt zal de school ook een handvat bieden om vanuit de kwaliteitszorg en procesbewaking te kunnen vaststellen of het systeem van zorg wel voldoende dekkend en effectief is. De school hoopt vanaf volgend jaar een intern begeleider te kunnen aantrekken die de processen op dit vlak verder kan aansturen en ondersteunen.

Kwaliteitszorg

Hoewel de schoolontwikkeling nog pril is, is er op het vlak van de interne kwaliteitszorg al een fundament gelegd. Op basis van een zorgvuldige intake heeft de school een goed beeld van de leerlingen en de school is ook bezig om haar aanbod zo goed mogelijk af te stemmen op de behoeften van de leerlingen (opzetten voorschool, aandacht voor woordenschat en de aanschaf van verrijkende materialen voor plusleerlingen).

De school werkt vanuit een duidelijke visie en is ambitieus qua streefdoelen en opbrengsten. Het beleid is op hoofdlijnen vastgelegd in een meerjarenplan en is vertaald naar een activiteitenplan voor dit schooljaar. De school hecht groot belang aan de kwaliteit van het personeel. Naast studiedagen, vergaderingen en leerlingbesprekingen e.d. vinden er regelmatig klassenconsultaties plaats, waarbij de school ook gebruik maakt van externe deskundigheid en instrumenten die op gemeentelijk niveau in het kader van de kwaliteitsaanpak zijn ontwikkeld. Verder heeft de school een systeem aangeschaft waarmee zij cyclisch alle elementen van het onderwijsleerproces kan evalueren.

In het kader van de borging is de school bezig met het opstellen van een kwaliteitshandboek, waarin alle afspraken, protocollen, beleidsstukken e.d. worden vastgelegd.

De school communiceert naar ouders via nieuwsbrieven en maakt daarbij ook gebruik van de moderne media (facebook). Dit draagt er toe bij dat ouders snel kunnen worden geïnformeerd over lopende zaken en er interactie mogelijk is tussen de ouders, leerkrachten en directie.

3 Toezichtarrangement

Kwaliteit

De Inspectie van het Onderwijs kent aan de Poseidon het basisarrangement toe. Dit betekent dat de inspectie op dit moment geen reden heeft om het toezicht te intensiveren.

Naleving

Er zijn tekortkomingen geconstateerd in de naleving van wettelijke voorschriften, die vanwege het programmatisch handhaven standaard zijn gecontroleerd.

Er is een onvolledigheid in de inhoud van het zorgplan geconstateerd. Het document geeft geen informatie over de volgende onderdelen: de procedure voor het onderzoek van leerlingen voorafgaand aan de plaatsing van leerlingen op het sbo, de procedure die wordt gehanteerd bij de plaatsing van een leerling op een speciale school voor basisonderwijs en het tijdpad waaruit de duur van de besluitvorming door de PCL blijkt.

Het beleid van de inspectie is de genoemde onvolkomenheden op dit moment nog niet als tekortkoming te beoordelen bij de betreffende indicator over het naleven van wet- en regelgeving. Wel heeft de inspectie met het bestuur afgesproken dat in de volgende versie van dit schooldocument de ontbrekende onderdelen zijn opgenomen.